

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

EVLERE SENLİK

TAM SENLİK

DENEME
SINAVI

3

MUSA ÖZGÜN

1.

Mustafa Kemal Harp Akademisi yıllarında arkadaşlarıyla sık sık toplanır, güzel konuşmalarıyla onları tesiri altına alırdı. Mustafa Kemal'in yaptığı konuşmalardan birini Asım Gündüz şöyle aktarıyor:

"Artık bir avuç Rumeli toprağına sığındık. Sırp, Yunan ve Bulgar komitacılarını besleyen Ruslar, dedelerimizin kanları pahasına aldıkları Türk yurdunu bizden koparma gayreti içindedir. Bu bölgedeki ordunun komutanları çaresizlik ve yetmezlik içindedir. Başka milletlerin aydınları çalışıp milletlerini uyarırken nerede bizim düşünürlerimiz? Arkadaşlar bize büyük görev düşüyor." (Asım Gündüz- Hatıralarım)

Metne göre Mustafa Kemal için hangisi söylenemez?

A) Ülke sorunlarına duyarlıdır.

B) Vatanseverdir.

C) Yenilikçi kişilik yapısına sahiptir.

D) Hitabet yönü güçlüdür.

2. Osmanlılık: Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanları hangi din ve soydan olursa olsun kaynaştırarak bir "Osmanlı milleti" oluşturmayı amaçlamıştır. Milliyetçiliğe dayalı hareketleri durdurup devletin bütünlüğünü sağlamayı düşünmüştür. Bu akıma göre Türk, Ermeni, Yahudi, Arnavut, Arap, Bulgar her topluluk Osmanlı Devleti'nin bir parçası olarak devletin yücelmesi için çalışacaktır. Osmanlı milletinin her parçası aynı hak ve sorumluluklara sahip ayrıcalığı olmayan Osmanlı vatandaşı olacaktır.

Tanıma göre aşağıdakilerden hangisi Osmanlılık fikrinin nitelikleriyle örtüşmez?

A) Mebusan Meclisi'nde gayrimüslim vekillerin de bulunması.

B) Tanzimat Fermanı ile herkese kanun önünde eşitlik tanınması.

C) Islahat Fermanı ile gayrimüslimlerin de devlet memuru olmaya hak kazanması.

D) İslam dünyasını halife etrafında birleştirme çalışmalarının yapılması.

3.

"İmparatorluk olarak yapayalnızdık. Manzaramız üzüntü vericiydi. Güneyimizdeki Araplar ayaklanma çabaları içinde idiler. İngilizler Araplara altın yağmuru ihsan etmişlerdi. İngiliz istihbaratı bizim kontrolümüzde olan Arap ülkeleri emirlerini ve liderlerini daha o zamandan satın almıştı. Rusya ve İngiltere bir "Ermeni devleti" himayesine bel bağlamışlardı. Şimdi dostumuz olmakla isim yapmak isteyen Avusturya, Bosna ve Hersek'i ele geçirmişti. İtalya Trablusgarp'a hakimdi. Bulgaristan 'Bağımlı Prenslikten Bağımsız Çarlık ve devlet' haline gelmişti. Kısacası 'dünya üzerinde tek dostumuz' kalmamıştı. İmparatorluğun yağmasını önleyecek tek çare, muhtemel bir savaşın kazanılması idi. O halde savaşa girecektik. İnanç bu idi." (İlhan Bardakçı-İmparatorluğa Veda)

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin savaşa girmesinde doğrudan etkili olan faktördür?

A) Sosyal

B) Siyasi

C) Askeri

D) Ekonomik

4. I. Dünya Savaşı'ndan önce Çanakkale, Kafkas ve daha sonra Suriye cephelerinde başarılı savaşlar vermiş olan Mustafa Kemal'e ateşkesin imzalandığı ve ateşkes gereği ordusunu derhal terhis etmesi bildirilmişti. O bu duruma tepkisini bizzat Sadrazam Ahmet İzzet Paşa'ya bir uyarı telgrafı çekerek şu sözlerle bildirmişti: **"Ciddi olarak arz ederim ki gereken önlemleri almadıkça orduyu terhis etmeyiniz! Şayet orduları terhis edecek ve İngilizlerin her dediğine boyun eğecek olursak düşman tutkularının önüne geçmeye imkan kalmayacaktır."**

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisi Mustafa Kemal'in ön görüşünde haklı olduğunu kanıtlar?

- A) Ateşkesin imzalanmasından kısa süre sonra işgallerin başlaması.
- B) Direniş cemiyelerinin kurulması
- C) Wilson ilkeleri'nin yayımlanması
- D) Manda ve Himaye fikrinin doğması

5. AMİRAL BRİSTOL RAPORU

- ◆ Aydın ilinin ve özellikle İzmir'in güvenliği için anlaşma şartlarının 7. maddesi İzmir çevresinin işgali için neden teşkil edemezdi.
- ◆ Söz konusu olan ilhak, milliyet bakımından çoğunluğu saygıyı gerektiren prensibe aykırı olacaktır. Çünkü bu işgal bölgesinde Türk nüfusunun Yunan nüfusuna olan üstünlüğü itiraz götürmeyecek şekilde açıktır.

Bristol Raporu'na göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Aydın ve İzmir çevresinde itilafların güvenliğini tehlikeye sokan bir durum yoktur.
- B) İşgalin gerekçesi Wilson İlkelerine ters düşmektedir.
- C) Bristol raporu işgalin haksız olduğunu kanıtlamaktadır.
- D) Raporun açıklanması İtilaf devletleri arasında görüş ayrılığına neden olmuştur.

6. İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri insanların inançlarını istismar ederek TBMM üyelerinin ülkeye dinsizliği getireceğini iddia etmişlerdir. Anadolu'yu bölmek isteyen İtilaf Devletleri hazırladıkları bildirimleri halka dağıtarak halkı TBMM'ye karşı kışkırttılar. Bu gelişmeler sonucunda Bolu, Düzce, Hendek, Yozgat, Konya, Urfa ayaklanmaları çıktı. Bu isyanların bastırılmasında Kuvayımiliye önemli başarı gösterdi. Bu ayaklanmaların yanı sıra itilaf Devletlerinin kışkırtması ile Pontusçu Rumlar ve Doğu Anadolu'da Koçgiri ayaklanmaları başladı.

Açıklamaya göre;

- I. Azınlıklar da ayaklanmalarda rol oynamıştır,
- II. TBMM aleyhine kamuoyu oluşturulmak istenmiştir,
- III. Ayaklanmaların tamamı Kuvayımiliye tarafından bastırılmıştır,
- IV. TBMM'nin Anadolu'da otorite kurması engellenmek istenmiştir,

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I-II-III
- B) II-III- IV
- C) I-II-IV
- D) I-III-IV

7. 3 Aralık 1920’de imzalanan Gümrü Anlaşması ile Ermeni birlikleri işgal ettikleri yerlerden çekilerek, Kars ve çevresini Türk birliklerine bıraktılar. Doğu Anadolu ile ilgili taleplerinden vazgeçtiler. Ardahan’ın bir bölümü, Artvin ve Batum, Gürcülerin elinde kaldı. Bu anlaşmayla TBMM Hükümeti siyasi alanda ilk başarısını kazanmış oldu. Ermenistan TBMM Hükümetini ilk tanıyan devlet oldu. Gümrü Anlaşması’ndan sonra Gürcülerle yapılan görüşmeler sonucunda 1921’de Ardahan, Artvin ve Batum TBMM Hükümeti’ne bırakıldı. Doğu Cephesi, I. İnönü Zaferi Sonrası imzalanan Moskova anlaşması ve Sakarya Zaferi Sonrası imzalanan Kars Anlaşması’yla kapanmıştır.

Açıklamaya göre;

- I. Gümrü Anlaşması ile Doğu Cephesi kapanmıştır,
- II. Dođudaki birliklerimizin tamamı Batı Cephesine kaydırılmıştır,
- III. Askeri ve Siyasi başarılar birbirini tamamlamıştır,
- IV. TBMM Hükümeti’nin uluslar arası alandaki saygınlığı artmıştır,

çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I-III-IV

B) III- IV

C) I-II-III

D) I-III

8.

Milli Mücadele Türk milleti için bir ölüm kalım savaşıydı. Bunun farkında olan Türk kadınları da fiili olarak cepheye katılmakta gecikmedi. Bu yüzden kahraman “Mehmetçik”lerimizin yanında “Ayşecik”ler, “Fatmacık”lar da anılmaya başlandı. Tarihimizde cephede bizzat savaşmış kadın kahramanlara rastlanmaktadır. Mesela Yunanlılar Sakarya Muharebesi’ni kaybederek Afyon mevzilerine çekildiklerinde bir taraftan da Halil Efe’nin Gördes, Sındırgı, Akhisar havalisinde faaliyet gösteren çetesinin saldırıları ile karşılaşılıyorlardı. Bunların içinde Halil Efe’nin karısı Makbule Hanım da vardı. Makbule Hanım, daha bir yıllık evli iken eşinin yanında mücadeleye atılmıştır. 16 Mart 1922’de Kocayayla’daki bir çatışmada çeteye cesaret vermek için hızla öne atılınca şehit düşmüştür. (Şefika Durmaz- Cumhuriyet Öncesi Türk Kadını)

Gördesli Makbule

Açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kuvayimillie’nin başarısı Yunanlıların geri çekilmesini sağlamıştır.
- B) Milli Mücadele’nin yıllarında kadınlar büyük sorumluluk üstlenmiştir.
- C) Türk kadınları Tekalif-i Milliye emirleri kapsamında vazife almıştır.
- D) Vatansever Türk kadınları Düzenli Ordu’nun emri altına girmiştir.

9.

Anadolu İmecesesi

Veriyoruz paşam, ben Nevşehir çarşısından
Gelme bir çarığım, giysin beni piyade.
O giydikçe ısınır toprak, ayaklarım üşümez,
Al benim son çarığımı.
Ben Mucurlu bir çorabım, beni kızlar ördü,
Dut ağaçları altında, kırmızı dut yiyerek.
Kırmızıdır nakışı,
Arasına bahçelerden bir gül koydum,

*Giyisin beni topçu neferi,
Kış gelende ayakları donmasın.
Güllerine kuytu bahçelerimizin,
Aman paşam bir şey olmasın.
Çıkardım gömleğimi veriyorum,
Kılıç salsın giyende süvariler.
Yaz sıcağında ağustos güneşinin ellerinden
Terlerini alsın.*

(Ceyhun Atuf Kansu)

(Ceyhun Atuf Kansu)

Yukarıdaki şiirde Milli Mücadele sürecinde yaşanan gelişmelerden hangisi bahsedilmektedir?

- A)** Tekalif-i Milliye Emirleri'nin yayımlanması.
- B)** İstiklal Mahkemeleri'nin kurulması.
- C)** Hıyanet-i Vatanîye Kanunu'nun çıkarılması.
- D)** Düzenli Ordu'nun kurulması.

10.

Harita: I. İnönü Savaşı

Yandaki haritaya bakarak;

- I. Mücadele Yunan taarruzu ile başlamıştır,**
  - II. Türk Ordusu aynı anda iki başarı elde etmiştir,**
  - III. Yunan kuvvetleri sayıca üstün durumdadır,**
  - IV. Düzenli ordu gücünü korumuştur,**
- çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) I-II-III
- B) II-III-IV
- C) I-II-IV
- D) I-II-III-IV

CEVAPLAR

1	A	B	☒	D
2	A	B	C	☒
3	A	☒	C	D
4	☒	B	C	D
5	A	B	C	☒
6	A	B	☒	D
7	A	☒	C	D
8	A	☒	C	D
9	☒	B	C	D
10	A	B	☒	D

UYARI: Ticari amaçlı çoğaltılıp kullanılması, basılıp dağıtılması yasaktır. (EBA) ve whatsapp gibi uygulamalar için paylaşıma açıktır.

(Sosyal Bilgiler Öğretmeni Musa ÖZGÜN

Tekeli İmam Hatip Ortaokulu)